

Prima duminică din decembrie era prima din șirul „Zilelor filmului la sate”. Linia ar fi trebuit trasă la 31 ianuarie 1990. S-a încheiat mai devreme, din motive obiective. Ambasadorul Mongoliei i-a vizitat pe locuitorii localității Gurbănești din județul Călărași. În comuna Cristian au defilat cele mai reușite patrupede din rasa Ciobănesc românesc. Radu Duda, actor al Teatrului Național din Iași, juca în fața spectatorilor clujeni. La Codlea, 15 fanfare s-au întrecut într-o competiție de gen.

„Zilele filmului la sate”

Era deja a 33-a încercare de inițiere a sătenilor în tainele celei de-a șaptea arte, pusă sub „pălăria” Festivalului Național „Cântarea României”.

După o socoteală simplă, rezultă că ediția inaugurală fusese cândva, în 1956, pe timpul lui Gheorghiu-Dej.

(Continuare în pag. a II-a)

ÎNTÂLNIREA DINTRE BUSH ȘI GORBACIOV: AXA YALTA — MALTA, VIA BUCUREȘTI

„O cotitură istorică” – i-a plăcut lui Gorbaciov să-și intituleze convorbirile avute cu Bush la Malta în 2-3 decembrie 1989. Doar hopul Ceaușescu a rămănea de trecut.

Agenda unui reformator fericit

În 1993, la Paris, Gorbaciov a publicat o parte din interviurile și stenogramele întâlnirilor sale sub incitantul titlu „Avant-memoires” (botezate și mai comercial, în traducerea Editurii Nemira, „Memorii”). „Nu există reformatori fericiți...”, ofta în prefața lor țării care pierduse coroana imperiului destrămat.

Dar în decembrie 1989, de ce să nu fi fost mulțumit? Gorbaciov schimbă istoria – titrau atunci agențiile de presă. La 25-26 noiembrie convorbise cu Mitterand. În prima zi a lui decembrie – altă întâlnire istorică: la Vatican, cu Papa Ioan Paul II. De-aici, direcția Malta. Două zile (2-3 decembrie), urmare a invitației președintelui american, se întâlnise cu el la bordul vasului sovietic „Maxim Gorki”. În viteză a zburat înapoi la Moscova, căci la 4 decembrie programase întâlnirea reprezentanților Organizației Tratatului de la Varșovia. În aceeași zi l-a primit și pe Ceaușescu. Iar la 5 decembrie, pe noul lider bulgar, Petăr Mladenov. Încântat de revederea cu Mladenov (fost coleg de studenție la Moscova), Gorbaciov a publicat convorbirea lor în „avant-memorii”.

Discuția cu Ceaușescu a trecut-o însă sub tăcere.

Între „Vocea Americii” și „Scinteia”

Din lectura comunicatului Șcintei din 4 decembrie 1989 reiese că reprezentanții Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei, Ungariei, Bulgariei, Poloniei, Germaniei de Est și României veniseră la Moscova pentru o declarație vetustă. Și anume că invazia Cehoslovaciei din 1968 fusese o imixtiune în treburile interne ale altui popor. Și se angajau că în viitor vor folosi „numai mijloace politice pentru reglementarea oricăror probleme”.

Cu referire la atmosfera întâlnirii a fost citată adesea versiunea lui M.R. Beshloss și S. Talbot. Distona „agitația” lui Ceaușescu printr-o celtă, au povestit consilierii lui Bush fără a-și fi citat sursele. „Tiranul sta-

Anumite momentele ale întrevederii n-au fost consemnate, fiind „între patru ochi”, iar anumite pasaje înregistrate n-au fost făcute publice încă.

FOTO: AFP/MEDIAFAX

linist” se plângea de ofensiva americanilor și vest-europenilor pentru lichidarea comunismului. Și propunea o nouă reuniune a Pactului de la Moscova, ca să elaboreze „contraofensiva”. Era într-adevăr „agitat” Ceaușescu în plenum reuniunii, însă din alte (și întemeiate) motive: căci el condamnase, în '68, invazia Cehoslovaciei; când el fusese „eroul”, cum să-și mai toarne cenușă în cap?!

Poziția lui Ceaușescu

Conform corespondenței de la Cancelaria CC al PCR și unor martori, reuniunea Tratatului de la Varșovia

din 4 decembrie s-a produs în circumstanțele celorlalte întrevederi avute de Gorbaciov. Scurt timp după Congresul al XIV-lea al PCR, liderii români au fost oficial anunțați de întâlnirea dintre Gorbaciov și Bush la Malta. „Am primit o scrisoare din partea lui Gorbaciov către N. Ceaușescu – a relatat Ion Stoian, fost ministru de Externe, în ziarul Vocea României (1990) – în care informa în termeni foarte generali despre scopul întâlnirii și propunea o întâlnire la Moscova, pentru 4 decembrie, în care Gorbaciov va face o informare despre cele discutate și rezultatele întâlnirii sale cu Bush.”

Ceaușescu i-a cerut o discuție separată lui Gorbaciov, condiționând de aceasta prezența sa la Moscova. „Așa s-a născut întâlnirea dintre Ceaușescu și M. Gorbaciov din 4 decembrie 1989”, a declarat șeful diplomației românești din acea vreme. Adică prin șantaj!

Gorbaciov n-a povestit niciodată cât l-a infuriat Ceaușescu în acea întâlnire. Gorbaciov începuse prin a informa despre întâlnirile cu Bush și cu Papa, a relatat Stoian. Era evident din insistențele asupra discuțiilor cu Papa că Gorbaciov voia să vorbească puțin despre Bush. „Totuși a rezultat clar că s-a discutat despre situația

celorlalte țări socialiste”, a menționat Stoian.

„Apoi s-a trecut la tema anunțată presei – o „nouă” declarație asupra invaziei din 1968. «Suntem aici cu toții – a zis Gorbaciov – cei care am fost implicați atunci, mai puțin România, care a ieșit din această chestiune. Pe loc, N. Ceaușescu l-a întrerupt pe Gorbaciov cu scuzele de rigoare spunând: Nu-i adevărat, România nu a ieșit din această problemă. România nu a intrat în Cehoslovacia, așa că nu avea de unde să iasă.»

(Continuare în pag. a II-a)

CEAUȘESCU ÎN AMINTIRILE LUI GORBACIOV (4)

Prevestiri ale prăbușirii

La întâlnirea noastră finală între patru ochi i-am comunicat lui Ceaușescu hotărârile celei de-a XIX-a conferințe a partidului, i-am arătat cum, începând din 1989, pregăteam trecerea tuturor întreprinderilor pe o contabilitate economică și am menționat relațiile dintre naționalități. Ceaușescu mi-a mulțumit pentru prezentarea sinceră și a declarat, citându-l pe Lenin, că socialismul în diferite țări trebuie construit conform condițiilor naționale și că el se va ține de această regulă.

Atunci m-am convins definitiv că Ceaușescu pur și simplu nu era în stare să pornească pe drumul democratizării, al deschiderii, al înnoirii. Chiar și primii pași pe acest drum ar ridica problema desprinderii de regim și a propriei sale poziții. Cred că a înțeles asta perfect, dar tocmai de aceea refuza cu atâta încăpățănare să ia cunoștință de realitate.

În timpul unei mese neoficiale la

Novo-Ogariovo, conducătorul român a abordat subiecte istorice. Avea impresia, spunea el, că literatura sovietică prezenta doar unilateral rolul lui Stalin în construirea socialismului. Centrul de greutate erau critica și obiecțiile, fără să se țină seama cum se cuvine de situația dificilă din acei ani și de contextul internațional. Dar importanța istorică a lui Stalin consta în faptul că el câștigase războiul împotriva fascismului și apăraseră socialismul. De aceea detronarea lui nu putea decât să dăuneze partidului, ba chiar să submineze prestigiul orânduirii socialiste în ansamblu.

Am replicat că Stalin este privit la noi doar în contextul dezvoltării istorice și că nimeni nu are intenția să-l elimine din istorie. Dispunem de documente care ne-au permis să schițăm un tablou autentic al epocii lui.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Nunta cu loz în plic

În 1989, Alexandra Ionescu avea 22 de ani și lucra la Loto. „Căștigam foarte bine pe vremea aia. Aveam un salariu destul de mare pentru un începător. Știu că la primul avans am luat 700 de lei, iar la lichidare chiar mai mult. Eram plătiți în remiză, adică în funcție de cât vindeam. Suma totală era înmulțită cu un procent, nu mai știu exact cât era. M-am angajat acolo printr-o pilă. La Loto București era director un domn de vreo 60 de ani, pe nume Petrescu, un om foarte de treabă. Lucram și sâmbăta, și duminica, o săptămână da, una nu, dar nu-mi

era greu, îmi plăcea ce făceam. Ni se dădeau și prime mari. Țin minte că, la un 8 martie, mi s-a dat de serviciu o sumă foarte mare. Din banii ăia mi-am cumpărat o geantă de la fondul plastic, care a costat 1.500 de lei, cât un salariu la vremea aia. Când m-am săturat de geantă, i-am dat-o unei prietene, care mă rugase de mult să n-o arunc și să o am în vedere.

Rochia de la cununia civilă tot de la fondul plastic mi-am cumpărat-o. Nunta am avut-o tot în '89.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

3 DECEMBRIE

În metrou, colindătorii. Copii zdrențăroși, care nu știu vorbele, cerșind apoi cu o căciulă de lână moav. Au ieșit înainte de calendar cu Moș Ajunul. Cineva le spune că s-au grăbit. Vagonul era rece ca un frigider, un frig tăios, care-ți intră până-n oase, în măduvă, în stomac. Te chircește. E ca-ntr-o subterană, locul cel mai sinistru din lume.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din onii târziu ai dictaturii, Compania, 2002, p. 183

„Specializarea în filozofie” s-ar putea intitula un eseu consacrat definirii multplelor ramuri specializate ale acestei forme a conștiinței sociale.

Leonard Gavrilu, Jurnalul anului revoluționar 1989, Pașcani, Editura Moldopress, 2004, p. 93

Lumina zilei s-a schimbat, soarele se pregătește pentru înălțarea pe care o numim solstițiul de iarnă pe 21 decembrie. Am recitat cartea mea de nuvele, „Omul pasăre”, ca să-mi reamintesc timpul în care am scris-o – timpul în care trăiam mai mult noaptea, stelar, fumând și bând, in-

văluit într-o atmosferă ciudată de suferință eliberatoare care mă înălța într-o altă dimensiune. În acel timp a apărut în mine germenul unei noi exigențe: de a scrie mult, publicând puțin sau deloc. Exemplul meu viu era poetul Tomas Tranströmer, răbdarea lui de inger, înalta lui exigență care-l obligă să lupte cu textul până la limita iluminării din interior. Poetul lucrează din greu ca psiholog, confruntându-și în fiecare zi sensibilitatea cu criminalii și delinvenții de tot felul, având în același timp răspunderea unei familii cu doi copii, ducând barca socială cu o mare demnitate senină.

Din nou se zvăcolește istoria: în RDG se demască deschis corupția tiranilor. Nu se aude nimic despre România, cu toate că oamenii au ajuns la capătul puterilor. Numai vestea că Nadia Comăneci, prima balerină, cum au numit-o în Italia, a părăsit țara și Ceaușescu a trimis Securitatea după ea. Eva Ström telefonează pentru a-mi spune că interviul cu Brigitta (Tritzig) despre cărțile mele este excelent. Abia am terminat convorbirea cu Eva, că mă sună Eva Bonnier, cu o voce plăcută, erotică, trezind în mine amintiri dintr-o viață precedentă în care eu am fost foarte apropiată unor ființe pe care le voi cunoaște mai târziu.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

3 decembrie (duminică)

Soarele a răsărit la 7:34, a apus la 16:37
Luna a răsărit la 11:31, a apus la 21:21
Sărbătoare creștină: Sf. Cuv. Gheorghe de la Cernica; Sf. Prooroc Sofronie; Sf. Mc. Teodor, Arhiep. Alexandriei; Duminică a XV-a după Rusalii

S-a întâmplat la

3 decembrie 1989

• Cu ajutorul unei rachete purtătoare de tip „Proton”, în Uniunea Sovietică a fost lansat observatorul orbital „Granat”. Acest modul cosmic specializat, cu o masă proprie de 4 tone, dispune de aparatură științifică creată de specialiști și oameni de știință din URSS, Franța, Danemarca și RP Bulgaria. Principala destinație a observatorului cosmic orbital consta în cercetarea surselor de radiații Roentgen și Gamma din Univers, studierea „găurilor negre”, a stelelor de neutroni, a

rămășițelor exploziilor unor supernove, a centrului galaxiei noastre, a spațiului interstelar și „obiectelor” intergalactice.

• Un experiment ecologic ce a permis oamenilor de știință să facă un nou pas pe calea asigurării autonomiei depline a omului în cursul unor zboruri cosmice de lungă durată se încheie recent în Statele Unite. Experimentul, care s-a desfășurat într-un ecosistem închis, ce a asigurat în întregime necesarul de apă, aer și hrană pentru o persoană, a demonstrat viabilitatea posibilității efectuării unor călătorii interplanetare de lungă durată. Ecosistemul a constat, practic, dintr-o „seră” cu o suprafață de câteva zeci de metri pătrați, în interiorul căreia s-a asigurat recircularea integrală a aerului, apei și a tuturor deșeurilor. În interiorul aceleiași sere „se produceau” și alimentele necesare hranei. Alimentația experimentatorului a constat din fructe, legume și pește. Apa potabilă, ca și cea necesară pregătirii hranei și spălăturii, era obținută din aer. Cantitatea de căldură primită zilnic se ridica la circa 2.000.

Romona VINTILĂ

Ioan Druță pregătea vizitele lui Gorbaciov la Roma, Vatican și Malta

În perioada vizitei lui Mihail Gorbaciov la Malta, Radio Europa Liberă a difuzat un eseu al scriitorului român și cetățean sovietic Ioan Druță. Apropiat al lui Gorbaciov, Druță denunța realitățile de dincolo și de dincoace de Prut. Lectura a produs reacții puternice în România începutului de decembrie 1989. Despre acest episod am găsit informații în cartea lui Vartan Arachelian, „Revoluția și personajele sale”.

„N.C. Munteanu: Un important scriitor român, Ioan Druță, un mare dramaturg și un mare romancier – pe care noi de multă vreme am vrut să-l abordăm, deoarece călătorea deseori la Paris, unde i s-a jucat o piesă, și stătea de vorbă cu colegii noștri de la Paris, chiar și cu Gelu Ionescu a avut lungi convorbiri telefonice, știm ce se întâmplă în Uniunea Sovietică cu glasnostul, dar întotdeauna a refuzat să vorbească efectiv. A zis: «O să vină și timpul ăla!».

Emil Hurezeanu: Ioan Druță era prieten cu Gorbaciov.

Vartan Arachelian: Asta voiam să spun și eu, că era în anturajul lui.

N.C. Munteanu: În noiembrie am primit brusc de la Roma un telefon că vrea să vorbească.

Emil Hurezeanu: După Congresul al XIV-lea.

N.C. Munteanu: Da. Era acolo și pregătea vizita lui Gorbaciov la Roma, la Vatican și în Malta. Noi am stabilit întrebările, de comun acord, întrebări care au căzut baltă, fiindcă a spus: «Eu am scris un eseu». Ne-a citit binecunoscutul eseu «Cine a stins lumina». Ne-a plăcut foarte mult și a înspăimântat în România, pentru că la acea vreme ceea ce se întâmpla în Moldova era un semn pozitiv pentru noi, și exemplar felul în care ei se luptau cu imperialismul rusesc.

Emil Hurezeanu: Nu, era vorba despre ce nu se întâmpla în România, nu despre ce se întâmpla în Moldova.

Nestor Rates: În Moldova a început mult mai devreme. Primele mesaje din Moldova le-am primit în februarie '89, și chiar am procurat cinci sau șase telefoane ale unor intelectuali care demonstrau la Chișinău.

(Continuare în pag. a II-a)

CEAUȘESCU ÎN AMINTIRILE LUI GORBACIOV (4)

Prevestiri ale prăbușirii

(Urmare din pag. 1)

Într-adevăr, multe hotărâri s-au putut explica prin realitățile situației mondiale din acea epocă sau prin dificultăți interne, nu avem însă nici un motiv să justificăm sau chiar să scuzați „acțiunile de purificare” sângeroase declanșate de Stalin. Oare nu a fost nimicită elita națiunii, oameni politici deosebiți, persoane foarte talentate din armată, știință și cultură? Mulți au fost dați afară din partid, unii au trebuit să îndure GULAGUL. 90% din delegații la al XVII-lea Congres al partidului au fost expuși unor represalii teribile, iar opririle în masă a țărânilor a costat nenumărate victime. Ceaușescu a simțit în acel moment posibilitatea ca poziția sa să fie contestată. A declarat că citise mult despre epoca egipteană, știuse de represalii, dar nu crezuse niciodată că ar fi avut un asemenea caracter de masă. El personal nu este un susținător al lui Stalin, dar „violența și vicelurile sunt inevitabile în orice revoluție”. La aceste constatări se reduceau probabil și principiile politice și personale de care avea nevoie Ceaușescu spre a-și justifica viața și regimul. Astfel că, nu întâmplător, la numai un an după aceea a devenit chiar el victima unei sentințe teribile.

Pesemne că președintele român a proclamat pentru prima oară la Moscova „solidaritatea revoluționară” dintre partidele și popoarele noastre. Ne-a cerut să supunem unei analize aprofundate „problemele actuale ale edificării socialiste” și a insistat să-l convocăm cel mai târziu în octombrie 1989 pe reprezentanții de frunte ai țărilor socialiste. „Bineînțeles”, a adăugat el, „concluziile formulate la această întâlnire nu vor avea un caracter obligatoriu. Dar dacă vor fi acceptate de toți, este ceva foarte important. Fiecare partid le va aplica în felul în care va socoti de cuviință, și chiar numai prin această constatarea va îndeplini o funcție politică. Acum trebuie să concludăm că mai strâns posibil și să depășim împreună dificultățile noastre, pentru a pași mai departe cu succes în viitor. Căci, dacă procedăm solidar, vom reuși să instaurăm socialismul nu numai în țările noastre, ci în întreaga lume.” (subl. n.).

Toate aceste apeluri neobișnuite ale lui Ceaușescu de a fi hotărâți dădeau impresia că în fata noastră se nu mai afla bărbatul care se dovedise mult timp absolut insuportabil pentru partenerii săi poli-

tici, fiindcă întotdeauna voia să dea lecții și repeta ridicol de des tema independenței și a suveranității românești. Atunci am înțeles că în spatele inflăcărilor lui pentru solidaritate se afla de fapt panica. Ceaușescu se temea de schimbările din țările socialiste și se străduia acum să le pună capăt cu orice preț. Bănuia pesemne că România nu ar putea rămâne departe de noile desfășurări și vedea deodată, dezorientat și neajutorat, sfârșitul regimului său autocrat. Atunci, dar și mai târziu am fost de mai multe ori întrebat, de ce nu s-a amestecat URSS în drama românească, de ce nu a făcut nimic pentru răsturnarea dictatorului? Nu ne-am amestecat pentru că acest lucru ar fi contravenit principiilor noii noastre politici. Oare încercările de amestec în trecut nu au dăunat întotdeauna până la urmă țării noastre? În cel mai bun caz erau o victorie a la Pirus. Acestea au fost învățămintele pe care le-am tras din evenimentele din Ungaria în 1956, Cehoslovacia în 1968 și Afganistan în 1979. În nici unul dintre cazuri conducerea sovietică nu a contravenit principiilor declarate în 1985 cu privire la alianții și vecinii săi. România nu făcea nici ea excepție: de aceea nu ne-am alăturat opoziției contra lui Ceaușescu, deși primeam informații că în societatea românească valul de respingere a regimului creștea considerabil.

La sfârșitul lui noiembrie 1989 a avut loc al XIV-lea Congres al PCR sub lozincă „Congresul marilor victorii, al triumfului socialismului și al totalei proclamări a independenței și suveranității României”. Delegația PCUS, care a participat la congres, era condusă de Vorotnikov. Când el și-a prezentat mai târziu impresiile în fața Biroului Politic, nu și putea ascunde surprinderea: „M-am trezit deodată din nou într-un trecut foarte îndepărtat, într-o lume total diferită, străină. Totul se învârtă în jurul unei singure persoane. Idei rezonabile nu s-au exprimat, numai jurăminte și adulații. De 43 de ori s-au ridicat în picioare deputații în timpul discursului lui Ceaușescu, în timp ce răsunau urale și aplauze furtivoase”. Relatarea lui Vorotnikov nu cuprindea nimic nou în principiu. Nouă era domnia proprie reacție la cele petrecute la București – și asta m-a bucurat.

Memoria. Revista gândirii arestale, nr. 31 (Traducere din limba germană de Micaela Ghiteșcu)

ÎNTÂLNIREA DINTRE BUSH ȘI GORBACIOV: AXA YALTA - MALTA, VIA BUCUREȘTI

(Urmare din pag. 1)

Pe marginea textului lui Gorbaciov s-a pronunțat iarăși Ceaușescu („la un moment dat, discuțiile pe text se purtau aproape numai între Nicolae Ceaușescu și M. Gorbaciov”). Liderul român „i-a atras atenția” lui Gorbaciov asupra retragerii trupelor sovietice ce încă staționau în Cehoslovacia. Aceasta este o chestiune bilaterală – a interzis Gorbaciov subiectul. „Da, știu, a spus Ceaușescu, este un acord bilateral încheiat după ocuparea Cehoslovaciei”, a citat martorul. „În această problemă cu dumneavoastră nu ne putem înțelege”, a mai zis Gorbaciov.

„Cotitura” Maltei

În pofida mulțimii de analize și speculații asupra întâlnirii de la Malta, dispunem în prezent exclusiv de versiunea sovietică a stenogramelor. Așa cum le-a publicat ultimul lider al PCUS. Întrevederea a fost evaluată de însuși Gorbaciov ca fiind o „cotitură istorică”. El a făcut și asocierea cu Yalta („îndată ce începem tratativele, se aud glasuri care strigă «o nouă Yalta!»”). S-au referit liderii celor două superputeri, explicit, la Ceaușescu ori România? Interviewați în diferite împrejurări, și Gorbaciov și Bush au dat același diplomatic răspuns: „Nu-mi amintesc”. Cert este că anumite momente ale întrevederii n-au fost consemnate (fiind „într-un patru ochi”) și anumite pasaje înregistrate n-au fost făcute publice încă.

S-au delimitat și la Malta „sferele de influență”. „Nu urmărim nici un țel în America Centrală, nu dorim să cucerim baze pentru arme și nici puncte de sprijin”, i-a promis Gorbaciov lui Bush. „Am apreciat mult reacția pe care a avut-o Uniunea Sovietică și dvs. personal față de aceste schimbări dinamice și în același timp fundamentale”, i-a răspuns Bush referindu-se la Europa și nimeniul-l pe Gorbaciov „catalizatorului” lor.

De altfel – conform raportului DIE a Securității, datat la 2 decembrie 1989 – într-un recent interviu George Bush se referise astfel la România: „Aș dori să văd unele acțiuni și în această țară. Nu știu când se va întâmpla acest lucru. Am trimis în România un nou ambasador, Alan

Protagoniștii n-au confirmat, nici nu au negat că ar fi vorbit punctual despre România. FOTO: AFP/MEDIAFAX

Green, care îmi este prieten. L-am trimis în România tocmai pentru că este un om ferm și intransigent, ce cunoaște bine părerea mea despre democrație și libertate. Cred că Alan Green a plecat la 29.11.1989 spre România și el va prezenta punctul nostru de vedere, al meu personal președintelui Nicolae Ceaușescu. În orice caz, vom încerca, dar va fi foarte greu”. Același departament raportase la 1 decembrie că, în cadrul consultărilor cu administrația de la Washington, Guvernele Angliei, Franței, RFG și Italiei au insistat pentru „respectarea de SUA a înțelegerilor convenite anterior cu statele vest-europene,

ca fiecare dintre acestea să aibă un rol sporit în influențarea situației din Europa de Est, astfel încât să-și asigure promovarea propriilor interese pe termen lung în această zonă”. Cu 20 de ani în urmă i se reproșa României că se apropie prea mult de Europa Occidentală, iar acum că nu face îndeajuns pentru a intra în Europa!, comentase situația fostul șef al diplomației, Ion Stoian.

Incendii de-acasă...

„În 1990 s-ar fi împlinit un sfert de veac de la Congresul IX, mi-a relatat gen. (r) Ion Coman, fost secretar al

CC al PCR, despre visurile lui Ceaușescu. Voia să sărbătorească printr-o mare adunare populară, cu participare internațională, în locul ce-i zice acum Piața Constituției. Voia ca până atunci să finalizeze toate marile construcții – Casa Poporului, Academia, Casa Radio, Biblioteca... Să arate lumii superioritatea sistemului său socialist.”

În îndărătnicia sa, pe ce se baza Ceaușescu? Urmărindu-l contactele, se pare că repeta strategia rotată în '68 – prietenia cu chinezii și nord-coreenii. Prin ambasadorul Chinei la București, Zhao Ziyang, liderul CC îl informase că „nu va introduce niciodată formele reformis-

te pe care URSS le aplică”. Nu agreea nici el perestroika! Imediat după ce a revenit din ultima-i călătorie la Moscova, Ceaușescu l-a primit pe ambasadorul nord-coreean. Iar în comunicatul oficial au declarat „combateră fermă a oricăror acțiuni ale cercurilor imperialiste de amestec în treburile întregii populații, de destabilizare din țările socialiste și din alte regiuni ale lumii”.

Dar „focul de-acasă îl stingi cu vecinii, nu cu prietenii de departe”, îl sfătuiseră prietenul Mao cândva. Darul înțelepciunii nu i-a fost hărăzit însă istețului Ceaușescu.

Lavinia BETEA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Nunta cu loz în plic

(Urmare din pag. 1)

La mine la nuntă a cântat Vali Vijelie, cred că avea vreo 15 ani atunci, dar nu manele, că nu erau manele atunci, ci muzică lăutărească și ușoară, din repertoriul ABBA, Boney M, Modern Talking, Smokie. În 1989 nu se prea găseau rochii de mireasă; ele erau cumpărate de la una la alta sau închiriate. Eu am dat 3.500 de lei pe a mea; de cum am ajuns la restaurant, erau niște femei la ușă care se uitau cu mare atenție la mine. Au venit și mi-au zis că le place rochia mea și m-au întrebat dacă nu o vând. Am dat-o cu 3.200 de lei, chiar a doua zi după nuntă, fără să mai am timp să o duc la Nufărul, să o curăț. Meniul era la fel ca și astăzi la nunți, singura deosebire e că atunci nunțile la restaurant durau doar până la 12:00 noaptea. Restaurantul avea tot ce trebuia la o masă festivă, era un aperitiv foarte bogat, sarmale, pește, friptură, tot. Se bea vin de lădvei, de Târnave, de Murfatlar, de Panciu (dar asta era cam acru). Torturile

erau foarte bune, cu frișcă adevărată, nu ca acum.

Am o verișoară care și-a făcut nunta cu loz în plic. N-avea nevoie de bani, că taică-su era director, și atunci a zis invitaților să-i aducă fiecare câte o pungă de lozuri. Erau pungi de 300 de lei, cu 100 de lozuri de 3 lei, de 600 de lei și de 1.000 de lei, iar invitații au cumpărat pungi după posibilități. Ideea verișoară-mii era să câștige mașină. Nu că nu avea bani, dar se aștepta mult până ajungea să își cumpere mașina. Așa că ea, în loc să facă sex în noaptea nunții, a stat și a desfăcut lozuri. Cred că cel mai mare a fost de 5.000 de lei.

Erau unii care cumpărau lozurile cu câștig în mașini, cei care aveau bani și se temeau să nu-i ia Militiia la ochi, că de unde au mașini. Ce m-a frapat pe mine, imediat după Revoluție, e că am văzut o mulțime de covoare persane grena scoase afară. la băut. Înainte, și covorul asta era semn de bogăție și oamenii le curățau prin casă, feriti de priverii indiscrete.” (a consemnat Irina MUNTEANU)

Ioan Druță pregătea vizitele lui Gorbaciov la Roma, Vatican și Malta

(Urmare din pag. 1)

Țin minte că am sunat, era extraordinar de greu de prins Chișinăul, calitatea convorbirilor era groznică, dar până la urmă am prins la nimerală. Am prins un telefon, s-a întâmplat să fie actorul Fusu. Mi-a răspuns soția lui. Noi, obișnuțiți cu tema și grija pentru ascultătorii noștri din România, am început prin a-i spune: „Acesta e un telefon din München...”, „Al – zice. Din München? Cine e acolo?” „Vedeți, știți, din München...”, „Spune, domnule, cine este?” „Europa Liberă”, „Am înțeles! Cine e la telefon?”, „Rateș!” – zice eu. „Păi spune, domnule, așa!” Ceva nemeaiauzit!

N.C. Munteanu: O deschidere extraordinară.
Nector Rates: Nouă ni s-a părut așa, ceva... Moldova este un moment extraordinar, și exemplar – cum ai spus – pentru că noi am vorbit tot timpul.
Vartan Arachelian: Povestea cu Druță are și o continuare?
N.C. Munteanu: Deci am dat acel eseu care a avut un foarte mare impact în România.
Vartan Arachelian: Era un gest de influență al lui Gorbaciov?

N.C. Munteanu: Nu am de unde să știu și nu pot să mă pronunț.

Vartan Arachelian: Nu, dar folosind regula epilogului, s-ar putea spune că da, nu-i așa?
Emil Hurezeanu: Agent de influență involuntară. (...) În ce privește agenții de influență – deliberați, involuntari sau voluntari. Druță a fost însoțit și în toamna lui 89, și mai târziu, în toamna lui 90, când el a revenit cu un mesaj, un mesaj venit din partea unui om relativ necunoscut, sau complet necunoscut nouă, care se numea Iliia Constantinoschi.

Vartan Arachelian: Mi se pare că e un traducător de literatură română.
N.C. Munteanu: Ar fi puțin pe lângă ce a fost el în anii 50. Colonel NKVD la București, dar dintr-aștia au fost mulți. Correspondent TASS. El putea să fie foarte bine intenționat; în orice caz, ar fi vrut să intre în contact cu noi. Acest lucru s-a întâmplat dar nu a intrat și pe post.”
Fragment din cartea „În fata dumneavoastră. Revoluția și personajele sale” Vartan Arachelian, Editura Nemira, 1998, p. 32-34

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Stabilim să ne vedem vineri, la ora 10:00. Această dată mă bucură, ca și cum ar fi vorba despre începutul unei noi vieți literare pentru mine. Și ca și cum toate acestea n-ar fi fost de ajuns, mă sună și Marianna Jeffmar, care a vorbit cu editorul și traducătorul Philippe Bouquet, acesta e interesat să publice romanul meu în Franța. Philippe a părăsit Actes Sud și a creat o editură nouă, Many. L-am cunoscut mai demult, la Paris, cu ocazia marii expoziții cu planșele păsărilor lui Rudbeck, și René fusese foarte încântat de traducerea studiului introductiv al profesorilor din Uppsala, datorată lui Philippe, și foarte entuziasmat și competent al operelor lui Stig Gaderman, Ivar Lo Johansson. În această zi binecuvântată iau decizia simplificării vieții mele: a lăsa deoparte, pentru un timp, alte activități ca gravura, desenul sau pictura.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iasi, Polirom, 2002, p. 288-289

Victorie și Diana pleacă în excursie la Poiana Brașov. Baie generală cu apă încălzită la aragaz... Mari speculații pe tema demisiei de așeză, în bloc, a Cabinetului est-german. Și pe seama întâlnirii celor doi colosi. Am o domisoară la consultație, Cristina de la Comarnic. Îl invit pe finul Dan să degustăm țuică țuică comărniceană. Finul mă poftesc la el, la o masă copioasă, care îmi surâde. Vin, pe rând, excursionsistele Sandrino ne vizitează, iar, pe de altă parte, Bush vizitează, cu treburi, Belgia, la întâlnirea NATO.

Am cam pierdut și ziua de azi. Mai sunt bune și relaxările, nu o continuă crispă. Totul e ca destinderea să nu devină cronică... „Adeoseori, frumoșetea e un protest” (Bogza). Premiul Cervantes a fost acordat unui scriitor paraguayean. Turneul lui Paul Mc Cartney prin Europa. Centenar Wittgenstein. Premiile Goncourt, Renaudot, Femina, Medisic, „Lucrare imnică” de faimosul Ion Vergu Dumitrescu.

Constantin Trandafir, 1989. Vedere din provincie. Jurnal, București, Editura Vestala, 2009, p. 230

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Și că „manifestarea” era cu vreo două decenii mai „bătrână” decât Festivalul, ajuns în toamna lui 1989 abia la a opta ediție. Dar ce mai contau logica și cronologia, de vreme ce toate ideile bune îl veniseră lui Ceaușescu, și cu toate fuseseră puse-n practică sub atenta lui îndrumare? În principiu, întreprinderile Cinematografice duceau prin satele fiecărui județ pelicule, și le rulau la cămine culturale, școli și prin orîșice spațiu se mai putea improviza o „sală de cinematograf”. Sigur că spectatori se dădeau în vânt mai degrabă după producții indiene gen „Lațul amintirii”, „O floare și doi grădinari” și altele asemenea.

Și primele văzute vreodată, pentru unii dintre ei. Teoretic, scopul acțiunii gravita în zona ideologicului. Dar câți dintre săteni vor fi realizat în bezna cinematografului improvizat că asistă la „creșterea contribuției specifice filmului la ridicarea nivelului general de cunoaștere, la educarea multilaterală a cetățenilor de toate vârstele?”

În sunet de fanfară

La Casa de Cultură din Codlea debuta faza de masă a celei de-a opta ediții a festivalului național „Cântarea României”, cu a treia întâlnire a formațiilor de fanfară din Țara Bârsei. La invitația Consiliului Județean al Oamenilor Muncii de Nationalitate Germană au răspuns 15 fanfare, precum cele din Cristian, Vulcan, Prejmer, Rășnov, Bod, Ghimbav, Șercaia, Măieruș, Rupea, Codlea, Medias.

Din Mongolia la Gurbănești

Osoryn Ghenden, ambasadorul Mongoliei în România, a voiajzat în comuna Gurbănești din județul Călărași. Pentru sărbătorirea zilei naționale a țării de origine nu se putea găsi cadru mai adecvat decât Cooperativa Agricolă de Producție „Prietenia româno-mongolă” din localitate. La „întâlnirea prietenească” au participat personalul ambasadei, primarul, oficiali de partid, locuitori ai comunei, și „a fost prezentată semnificația evenimentelor, suc-

cesele obținute de oamenii muncii mongoli, relațiile de prietenie și colaborare statornicite între țările, partidele și popoarele noastre.”

Radu Duda, în fața spectatorilor din Cluj

De la ora 19:30, clujenii amatori de teatru erau invitați să vadă trupa Naționalului din Iași, venit la „Săptămâna Teatrelor Naționale” cu două spectacole... Șase personaje în căutarea unui autor” de Luigi Pirandello, regizat de tânăra Irina Popescu-Boeru, a fost programat de la ora 15:00. Iar seara, de la 19:30, s-a jucat „Cartea lui Iovita”, piesa lui Paul Everac pusă în scenă de Dan Alesandrescu și jucată de actorii Emil Coseru, Dionisie Vitcu, Petre Ciubotaru, Adrian Tuca, Doina Deleanu, Valentin Ionescu și Radu Duda.

Un nu hotărât prafului de interior!

Duminică, zi de odihnă. Și, eventual, de robotelă prin casă, pentru „blocarii” ocupați în celelalte șase zile ale săptămânii. Cui îi venea brusc chef de curățenie, ar fi trebuit să știe că din comerțul socialist se

puteau cumpăra șase tipuri de aspiratoare de praf, care asigură „igiena, salubritatea oricărei locuințe”. Modele sunt AP 20 S, AP 21, AP 10, AP 10 E, Super și Ajax. Caracteristicile, se lauda producătorul, le recomandă de la sine și nu mai este nevoie de nici o reclamă: putere de absorbție mărită, ușor manevrabile, capacitate sporită de immagazinare a prafului, exploatare igienică datorită echipării acestora în saci de hârtie colectoare, peria complexă cu funcțiuni multiple pentru curățarea suprafețelor plane, perie triunghiulară pentru mobilă, cu duză îngustă pentru spații greu accesibile (calorifere), cu duză lată pentru tapițerie, îmbrăcăminte groasă, tubul flexibil și cele două tevi prelungitoare, inclusiv cu diferite piese de rezervă... Aspiratoarele menționate sunt practice, utile, cu un design modern, cu un consum rațional de energie și la prețuri mai mult decât rezonabile”, imbinau pe musterierii vânzătorii din magazinele de electrocasnice ale comerțului socialist.

Concurs de frumusețe canină

Zi mai specială pentru câini, cei mai buni prieteni ai omului. Între orele 9:00-13:00, în comuna Cristian din județul Sibiu, mai multe patrupede au defilat prin fața juriu-

lui, de specialitate”. Competiția era deschisă doar pentru rasa Ciobănesc românesc, cu subrasele Carpații și Mioritic, aduși din toate zonele țării. Concursul de frumusețe canină era organizat de Asociația Chinologică din Republica Socialistă România la Stațiunea de Cercetare și Producție pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor. Parada

câinilor de rasă avea ca scop și delectarea spectatorilor, dar și rațiunile depășeau zona pur estetică. Specialiștii încercau standardizarea și omologarea unei rase canine naționale. Exemplarele cele mai arătătoare și sănătoase trebuiau să ateste reușita cercetărilor de laborator.

Cristina DIAC

„CINEMA PARADISO“ LA VALEA GRECULUI: LA TARZAN S-A URMĂRIT FILMUL DIN COPACI

Costică Deicu, operatorul de film din satul vasluian Valea Grecului, povestește că trebuia să stea tot timpul lângă aparat. „Dacă se defecta ceva, trebuia să intervin repede și să opresc derularea filmului, altfel se rupea clișeu”. Însă cel mai întâlnit incident era acela în care scrisul „cădea” un pic mai jos, imaginea devenea neclară sau apăreau probleme la sonor. Cei din sală se porneau pe suierat. Ca și atunci când doi actori se sărutau cu foc. „Câteodată din cauza grifei, dacă era uzată, se lăsa scrisul jos, din cauză că se bucla”, spune Deicu.

În fața corpului de școală unde aveau loc proiecțiile exista un afișier din lemn unde erau lipite afișele cu filmul ce rula și ce urma să ruleze, dar și afișele cu programarea filmelor. „Domnul director Cezar Popa scria aceste programări. Lunar primeam un sul așa mare. Filmele erau programate în weekend, sâmbătă și duminică, dar rula de multe ori și marțea și miercuria. Când primeam programarea aceea, gata, mă duceam la domnul Popa și el îmi scria data, ziua și ce film rulează. Și așa aflau sătenii ce filme pot vedea”. Deicu dădea drumul la film din cabină și apoi supraveghea. Nu a luat niciodată foc, cu toate că la început pelicula era inflamabilă. „Dădeam drumul și dacă era o defecțiune, interveneam. Dacă necesita o intervenție dificilă, îl chemam pe tehnicianul Mandrea din orașul Huși. Cel mai ușor se strica grifa care conducea clișeu de deuce imaginii, 32 de imagini pe secundă”. Costică Deicu își amintește de filmele care l-au impresionat și pe el. „Drumul oaselor”, cu Florin Piersic, „Winnetou”. „Lanțul amintirilor”. Seria filmelor cu Piedone. Și multe altele. La început veneau și filme rusești. Erau și filme de propagandă, cu Ceaușescu. Jurnale, de câte 10 minute, de regulă, înainte de proiecția filmului, trebuiau urmărite. Inițial, era 50 de bani biletul la film. Apoi prețul a crescut, dar întotdeauna era ieftin, oricine avea posibilitatea să vină. Costică își amintește că mai intrau și gratis. Le spunea oamenilor. „Jasă, ai să-mi dai tu când vei avea bani!”. Sătenilor le plăceau foarte mult filmele cu cowboy. Sau cu acțiune, în special cele cu bătaie. Politica nu le plăcea, la jurnale ieșeau uneori din sală. Li interesau și filmele cu război. Dar Costică operatorul își amintește că cel mai gustat film a fost, de departe, Tarzan. Au venit timp de o săptămână seară de seară ai elevii, în fața sălii de clasă film, ca nu au încăput în sală. „Am deschis geamurile, stăteau și pe geam. Se uitau și de afară pe geam. Se urcaseră și în copac, ca Tarzan, agățati de crengi urmăreau cu gura căscată acțiunea. Le-am dat Tarzan o săptămână, seara de seară, dar tot nu s-au săturat de el. Veneau și de câte trei ori la film”, își amintește operatorul. Pur și simplu rupeau ușile. „Dar am mai avut un film care s-a bucurat de succes. Se chema «In genunchi mă întorc la tine», cu cantautorul italian Giani Morandi”. Cinea a mers la film și, evident, negăsind loc, a inventat butada: „in genunchi mă uit la tine!”. Până și directorul școlii din Valea Grecului a fost la acest film de mai multe ori.

Un simplu sărut stârnea fluierături admirative de la spectatori

Filmele deochete. Îl întreb pe Costică Deicu dacă scenele deochete din filme erau cenzurate, așa cum am văzut cu toții în filmul Cinema Paradiso. Numai că la Valea Grecului, popa din sat dădea mai rar pe la film. Benzile seoseau gata cenzurate. Sau uneori vigilanța cenzorilor scăpa unele scene de-a dreptul fierbinți. „Am avut un film care se chema «Cornul de capră», iar superiorii mei au spus că elevii, care erau clienții cei mai fideli, nu au voie să intre la film. Directorul de atunci al școlii, profesorul Vasilache,

Învățătoarea Maria Matei, împreună cu elevii, în fața sălii de clasă care a funcționat drept sală de cinematograf.

a spus însă: «Dă-le pace, ce o să vadă!». Însă la acel film cele mai mari încasări le-am făcut cu elevii. Era vorba în mare despre o mânăstire, niște măcuțe, dar nu era așa deochete. Astfel de filme mai veneau numai că erau în prealabil tăiate de cenzori. Acum, astfel de imagini vezi la toate televiziunile”. Îl întreb pe nea Costică cum reacționau oamenii din sat la astfel de filme. „Veneau foarte mulți, erau curioși”. Și Costică Deicu știe ce spune pentru că are experiența a câteva decenii de „proiecție”, timp în care a văzut și el mii de filme, unele și de câteva zeci de ori. Din 1964 până în anii '80, când a cedat locul său soției sale și el s-a angajat în alt domeniu, un an chiar ca om de serviciu la aceeași școală. Cu gând să primească o pensie, dar și așa a semnat un contract, dar nu i-a vărsat contribuțiile. „Nu mi-au dat așa nimic. Au spus că mi-au pus o jumătate de normă și m-au chemat pe la Iași de care a aparținut todeauna cinematografia, și cea de la Huși, și cea sătească. Iașiul era centrul”. El a fost însă mulțumit cu această meserie. Îi plăceau filmele într-un timp în care nu prea existau televizoare și filmul constituia singura distracție, unica deconectare, cea mai reușită, cel puțin, în afara faimoaselor baluri și hore ce se organizau odată. „Operator film, asta e meseria trecută pe contract”. Fără pensie, doar cu câștigul a sute, mii de filme.

15 la sută la căminul cultural

Despre filmele deochete își amintește și directorul școlii. „Mai șuierau băieții când se sărutau actorii. Într-un film italian, Gina Lobrigha era pe sub măslini și făcea și ea ceva acolo. Și oamenii din sală au priceput ce se întâmplă. A rămas o vorbă în sat de fiecare dată când era vorba de relații intime. «Nu-i dă pace pe sub măslini». Oamenilor le-a plăcut foarte mult «O floare și doi grădinari», ba mulți au și plâns, dar veneau și la filme serioase – «Dacii», de exemplu”. 15 la sută din încasări mergeau pentru căminul cultural de la comuna Duda-Epurenii, de care aparține satul Valea Grecului.

Unii veneau la film să doarmă, alții să se bată

Costică Deicu, operator de film în satul Valea Grecului, comuna Duda-Epurenii, județul Vaslui, își amintește ce făceau sătenii la film, în afara de privitul cu lăcomie al peliculelor îndrăgite. Ca în celebrul film „Cinema Paradiso” al cunoscutului regizor italian Giuseppe Tornatore.

Erau unele filme românești plictisitoare, mai puțin interesante. Altele cu caracter politic. Așa încât unii dintre săteni, obosiți de munca câmpului, trăgeau și câte un pui de somn. „Și eu mai păteam câteodată așa, numai că nu la proiecția filmelor, ci la sesiunile de partid. Îmi era urât și de ceea mai culcam. Puneam capul pe bancă și adormeam”, își amintește Costică Deicu, operatorul. În ce privește proiecția în așa-zisa sală de cinematograf sătească, în fapt o sală mai mare de clasă, în timpul acesteia se întâmplau multe. „Era unul, moș Șile care venea cu baba lui la film. Soseau amândoi, dar el era câteodată beat și rezema capul pe banca școlară destinată spectatorilor și adormea. Când se termina filmul, omul întreba: «gatal, s-a sfârșit?». Femeia lui confirma, apoi pleca amândoi acasă și el își continua somnul. «Ei, dacă s-a terminat, atunci trebuie să mergem acasă!», spunea el de fiecare dată”. Cu toate că putea foarte bine să doarmă și acasă, nu era nevoie să vină în sala de proiecție, nu, el ținea să doarmă la film. Probabil pe fondul sonor al peliculei ațipea mai ușor. A venit odată la film și dascălul din sat, unul pe care îl cheama Șușdea, beat. A plătit biletul, dar era așa de amețit, că nici nu putea să stea pe scaunul pe care, ca un favoritism, i-l oferise operatorul. La un moment dat a căzut de pe scaun. Văzând asta, operatorul l-a luat și l-a așezat mai bine jos, sprijinit de perete, apoi s-a întins pe dușumea. Copiii sosiți la film se uitau mirati la spectatorul beat care doarme. După două ore, cât a durat filmul, s-a trezit și a plecat acasă. În sala mică de proiecție de la Valea Grecului, oamenii veneau cu mâncare, dar în special cu semințe prăjite și băutură. Uneori, când vigilența operatorului era un pic slabă, mai aprindeau și câte o țigară. De asemenea, se iscau și scandaluri în toată regula. „Mai beau sau veneau beți la film. Într-o zi s-au bătut câțiva flăcăi cu ajutorul șefului de post. Se loveau între ei, iar milițianul s-a băgat să îi despartă. L-au luat și pe el la pumni. Unul Rotaru, de la Chersăcosu, s-a bătut cu Băru, milițianul nou. Îl întindeau pe milițian afară ca pe o rămă”. A venit apoi polițistul de la comuna de la Epurenii să facă anchetă. „M-a chemat Balaur la școală, tot în cabina mea de film, în cancelaria veche. Zice «cine l-a bătut pe Băru asta?». Eu știam cine, dar nu i-am spus”. A aflat el până la urmă. Dar săracul milițian, colegul șefului de post, a fost bătut atât de tare, încât i-au rupt și curele și hamurile de la uniformă.

Cristinel C. POPA

RADIOGRAFII CULINARE

Limbi și inimi de porc

Veneam de la serviciu către casă. Pe aleea blocului, o doamnă mergea înaintea mea, împreună cu un puști de vreo 16 ani. Puștiul îi spunea cu lux de amănunte că bunică-sa a stat la o coadă de patru ore, la BIG, unde se vindeau organe de porc. Am simțit o mare ofiță. Dar ce era să fac? Serviciul era serviciu. De cum ajung acasă, îmi fac un plan ca să parcurg un traseu cât mai scurt și mai rodnic. Bănuiam că nu numai la BIG s-au vândut organe de porc, ci și la alte magazine. Important era să iau contactul cu persoanele implicate în astfel de probleme. În timp ce mă frământam eu de zor, apare Jenica, intruchiparea „angelului radios”. Începe prin a mă zgândări cu întrebări fără rost, după părerea mea. Mă uit urât la ea și-i zic să se grăbească, dacă vrea să dăm o raită prin magazine, pentru că n-am timp de pierdut. Ea mijeste ochii și-mi zice ghidușă: „Ce-mi dai dacă ți-am făcut rost de ceva grozav?”. Pe dracu! Doar dacă ai făcut rost de ceva organe”, îi răspund răstît. „De unde știi?”, mă întreb ea uimită. „Nu știu! Bănuiesc, doresc, visez?”, îi zic eu plină de speranță.

Ei bine, da, Jenica aranjase o afacere de zile mari. Făcuse rost de organele mult dorite. E drept că nu din toate, adică doar de limbă și inimă de porc. Ficat și rinichi nu mai aveau când s-a dus ea la relație, așa că s-a mulțumit cu ce mai rămăsese. Cum dracu să mai faci și nazuri?! „Cât ai luat?”, o întreb eu nerăbdătoare. „Câte vrei?”, mă întreb ea derutantă-mă. „Mai întâi să le vad”, îi zic, și am ieșit amândouă pe ușă.

La ea în bucătărie, pe masă, într-un lighean mare, se aflau o multime de limbi de porc și în altul mai mic, inimi tot de porc. Mă uit la ea așteptând. „La câte vrei!”, mă invită ea plină de generozitate. Ba chiar îmi dă un crătițoi în care să le pun. Am ales douăsprezece limbi și șase inimi, cam de aceeași mărime. Frumos! M-am întors repede acasă, am luat cântarul de mână și o sacoașă. Le-am cântărit, le-am pus în crătițoi și abia în momentul ăla am pus de o discuție despre bani.

Jenica mi-a zis scurt: „Jumate acum, jumate la leafă!” Doamne!

Cum să n-o iubesc și să-i iert toate ineptiile și bărfelile pe care mi le toarnă și când n-am chef? O pup îndesat pe frunte și plec rapid cu crătițoiul să-l deșert și să-l înapoiez spălat, nu cum face ea, de obicei, când ia de la mine vreun vas.

Mi-am umplut chiuveta de limbi și inimi! După ce am scăpat de crătițoi m-am apucat de spălat și sortat, după cum aveam să le folosesc. Șase limbi și toate inimile le-am pus la congelator. Șase limbi le-am pus la fiert în oala cea mare, sub presiune. În timp ce le sortam și încercam să le gășesc modul cel mai avantajos de preparare, mi-am adus aminte de Esop și povestea lui cu limbile. Hm! Imi venea să răd și, ca să nu ajungem și noi ca musafirii stăpanului său, am hotărât să le prepar pe rând.

De cum s-au fiert le-am jupuit de piele și am separat trei, pe care le-am băgat într-o cutie din plastic, împreună cu o parte din zeamă, și am dat-o la congelator, pentru ca să le am gata fierte atunci când le voi folosi. Pe cele trei rămase, le-am tăiat feliețe. Am tăiat fideluță trei cepe mari, am dat pe răzătoare doi morcovi și am înăbușit totul în ulei. Când s-a înmuiat bine totul, am adăugat două linguri de pastă de bulion, o linguriță de zahăr, o foaie de dafin, piper, o lingură de otet de mere, trei căței de usturoi tăiați feliețe, trei căni din zeama în care au fiert limbile și le-am dat un cloceț, apoi am pus bucățile de limbă, am dres de sare și le-am mai lăsat să fiarbă împreună cât să mai scadă sosul, cam douăzeci de minute, la foc potrivit. Între timp, am pus la fiert niște tăieți, mai lățișori, un fel de lește firave. Producție proprie!

Mă uit la ea așteptând. „La câte vrei!”, mă invită ea plină de generozitate. Ba chiar îmi dă un crătițoi în care să le pun. Am ales douăsprezece limbi și șase inimi, cam de aceeași mărime. Frumos! M-am întors repede acasă, am luat cântarul de mână și o sacoașă. Le-am cântărit, le-am pus în crătițoi și abia în momentul ăla am pus de o discuție despre bani. Jenica mi-a zis scurt: „Jumate acum, jumate la leafă!” Doamne!

Se făcuse ora la care veneau mănăcișoșii. Așa că le-am pus câte o porție zdrăvăne de paste peste care am turnat cu polonicul sos și bucăți de limbă, apoi am ornat cu prăpădenia de verdeață. Și... le-au mâncat!

Veronica BECTAȘ

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Apelul buclucă: Coli devine suspectă

Notă privind filajul obiectivului „Iorgu” efectuat în ziua de 2 decembrie 1989 de la 5:30 la 23:00.
Notă: Se va exploata în DUI (semnează indescifrabil)
Contrasemnează la 7.12.1989 Lt. Col. Deleanu Vasile
Activitatea obiectivului

La ora 9:40 „Iorgu” a ieșit de la domiciliu, a mers pe B-dul Bucureștii Noi, din stația ITB Gloriei s-a urcat în tramvaiul 20 cu care a călătorit până la stația ITB șos. N. Titulescu, P-ța Victoriei și a intrat în stația de metrou Victoriei. Cu trenul a călătorit până la stația Unirii II unde a coborât, a ieșit din stație, a mers prin P-ța Unirii, str. Covaci și a intrat în Bufetul Expres, de unde a ieșit imediat și a mers la magazinul „Consignația Tricotaje”. Aici „Iorgu” a privit în vitrină 3 minute, s-a întors pe str. Covaci, Pasașul Francez, str. Gabroveni, B-dul 1848 și a intrat la restaurantul „Rapid”. În local a privit la produsele din galanter cca 2 minute, apoi a ieșit, a mers pe B-dul 1848, pasajul Lipsceani și s-a oprit în stația ITB 1848 lângă o tonetă de ziare și reviste. După circa 3 minute „Iorgu” a intrat în magazinul „Fierărie Chimice” din str. Lipsceani. În magazin a studiat mărfurile expuse, insistând la raionul chimicale. După 10 minute „Iorgu” a făcut un bon la acest raion, a mers la casă, s-a așezat la rând și cînd i-a venit rîndul să plătească a renunțat, s-a oprit la intrarea în magazin și timp de 3 minute a privit insistent în stradă.

La ora 11:00 „Iorgu” a ieșit din magazin, a mers în stația ITB 1848 de unde a cumpărat un tichet pentru tramvai, după care a reintrat în magazinul de mai sus. De aici a cumpărat 5 plicuri de Galus, apoi a ieșit și s-a oprit în stația ITB 1848. Din stație s-a urcat în tramvaiul 21 cu care a călătorit până la stația ITB Râul Colentina, unde a coborât, a mers pe șos. Colentina, str. Mr. Băcilă și la ora 11:30 a intrat la adresa cunoscută din str. Mr. Băcilă nr. 3, Bl. 2, sc. 1, ap. 11 (domiciliul fratelui său).

La ora 13:20 „Iorgu” a ieșit de aici împreună cu fratele său și fiul acestuia, s-au urcat în autoturismul nr. 1-B-26228 și cu acesta s-au deplasat pe str. Mr. Băcilă, șos. Colentina, str. D-na Ghica, B-dul Lacul Tei, str. Barbu Văcărescu, Rossini, Garibaldi, Bulgea Gheorghie, Cal. Floreasca și au oprit în fața Complexului Agroindustrial

„Floreasca”. După ce au coborât, au mers cu toții și au intrat în complexul sus-menționat.
Timp de 3 minute au privit la mărfuri după care au ieșit, au revenit la autoturism unde s-au despărțit. „Iorgu” a mers în stația ITB Glinka, iar fratele și fiul s-au urcat în autoturism și s-au deplasat în direcția str. Ceikovski, ora fiind 13:50.

Din stație „Iorgu” s-a urcat în autobuzul 182 cu care a călătorit până la stația ITB Calea Dorobanți unde a coborât, a mers prin P-ța Dorobanți și a intrat la magazinul „Mezeluri”. După 2 minute „Iorgu” a ieșit de aici, a mers în stația ITB P-ța Dorobanților și s-a urcat în autobuzul 331 cu care a călătorit până la stația ITB Gloriei unde a coborât. După coborâre a mers pe str. Jiului și la ora 14:45 a intrat la domiciliu.

Până la ora 23:00 când filajul a fost suspendat „Iorgu” nu a mai plecat de la domiciliu.

Filajul continuă
Șeful Serviciului – semnătură indescifrabilă.

Notă semnătura indescifrabilă: Tov. cpt. Veltănescu să o punem și pe Coli în filaj câteva zile.
5.12.1989 semnătură Lt. col. Deleanu Vasile

„Iorgu”
Ora 18.33 chemat
Un tânăr o întreabă pe Coli dacă iese și aceasta nu se hotărăște decât după scurtul dialog.
Cet. Am văzut pe cineva.
C: Pe cine ai văzut?
Cet. Știi tu, pe cineva de afară.
C: Ah, da?
Cet. Da, să-ți spun ceva frumos.
C: Lasă, îmi spui cu lipsă text).

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

ARTICOLUL ZILEI

Muzica de fiecare zi

Eroina noastră nu este tânără, ci foarte tânără. Aparent, un copil ca oricare, o fetiță frumoasă, cu ochi pătrunzători, cu un zâmbet care-i inundă chipul. O școlăriță ce învață bine, situându-se în toți anii claselor primare în eșalonul premianților și care speră că nici în clasa a V-a să nu coboare stacheta. Fiindcă Mihaela e ambițioasă și nu vrea să se spună că dacă studiază zilnic câteva ore bune instrumentul pe care l-a îndrăgit își neglijează învățătura.

Căci Mihaela Ursuleasa rămâne (sau revine) la școală acolo, în sala 15, unde se află un pian mare, se așază pe scăunelul rotund și îmbrățișează parcă toate clapele, și-ar vrea să știe tot ce s-a scris pentru minunatul instrument. Pentru Mihaela, de la 5 ani, când s-a așezat prima dată în fața lui, pianul reprezintă și tovarăș de joacă și continentul necunoscut ce se cere explorat cu îndrăzneală, dar și cu multă trudență, în care se află și susur de izvoare, și trîl de ciocărlie, și furtună, și fulgur de nea sau frunza-n vînt.

Prîmul muzician care a sesizat aptitudinile deosebite ale micuței a fost dirijorul Ilarion Ionescu-Galați, care a îndrumat-o spre Școala de arte nr. 26 din Brașov. La 7 ani, tânără pianistă apărea sub bagheta sa pe podiumul Filarmonicii brașovene, interpretînd un concert de Haydn. A fost primul succes care a atras atenția asupra talentului său ieșit din comun. În clasa a II-a a studiat concertul în fa major nr. 11 de Mozart, pe care l-a susținut în compania orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, avîndu-l la pupitrul pe maestrul Iosif Conta. În

aceeași formație a interpretat anul trecut concertul nr. 2 de Beethoven, iar anul acesta a pregătit concertul nr. 9 de Mozart, pe care l-a cântat sub conducerea muzicală a dirijorului Cristian Mandeal, sub cupola Ateneului și la Cluj-Napoca, în cadrul „Toamnei muzicale clujene”. „Îmi place să colaborez cu dirijorul și cu orchestra – ne mărturisește Mihaela Ursuleasa –, mi încurajează când apar pe scenă și aud aplauze”. Aplauze pentru talentata pianistă româncă au răsănit în vara acestui an și la Accademia di Romania, și la Accademia „Santa Cecilia” din Roma, la Novi Sad și Belgrad, unde a susținut recitaluri cu piese de la Scarlatti la Enescu și Constantin Silvestri, în cadrul unor manifestări culturale dedicate Centenarului Eminescu. Să adăugăm că pioniera Mihaela Ursuleasa este laureată a ultimelor trei ediții ale Festivalului Național „Cântarea României”, precum și a concursului „Lira de aur” de la Suceava.

O mare voință, o mare tenacitate, o mare dorință de perfecțiune, călăuzită de dragostea pentru muzică. „Dacă ai început pianul, nu se poate trăi fără ei, doresc să stătesc oamenilor o bucurie când ascultă muzică” – ne spune Mihaela, iar profesoara sa, Stela Drăgulîn, cea care-i veghează evoluția încă de la primii pași, adaugă: „Pe elvii mei nu-i învăț numai pianul, ci încerc să-i formez și ca oameni deosebiți. Talentul se cere dublat de un caracter frumos”.

Octavian Treistar
Femeia, nr. 12/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

RECALCITRANTA ROMÂNIE

La 3 decembrie 1989, postul de radio Europa Liberă difuza un editorial care apăruse în aceeași zi în cotidianul american The Baltimore Sun.

Piese de domino continuă să cadă, dar una continuă să stea dreaptă. Nu există în România revizionism, nici opoziție, nici critică, demonstrații, pluralism, socialism cu față umană, supape ori opinii publice. Nicolae Ceaușescu a fost reales, fără nici un vot contra, la conducerea Partidului Comunist Român, în fruntea căruia se află din 1965. Ultima mare demonstrație a avut loc acum doi ani. Revoluțiile au loc acolo unde se poate respira liber, unde există o anumită libertate de acțiune, acolo unde există așteptări de mai bine care să fie încununate. În România, îmbunătățirile nu există, iar așteptările sunt interzise.

Di Ceaușescu este un comunist care seamănă cu Kim Il Sung, conducătorul dinastiei din Coreea de Nord. Aproape tot ce e scris, cântat, jucat sau expus în cultura română exaltă înțelepciunea lui Ceaușescu, mărinișă și statura sa impresionantă. Soția și fiul său sunt succesorii săi oficiali.

În anul 1970, și-a ruinat țara pentru a construi o industrie grea pe care nu și-o putea permite. În anul 1980, și-a infometat poporul pentru a plăti acea datorie și pentru a distruge arhitectura religioasă, etnică, țărănească și burgheză în favoarea apartamentelor standardizate și a monumentelor monstruoase. Este o crimă culturală împotriva maghiarilor din Transilvania și împotriva românilor din întreaga țară.

Multă vreme, Nicolae Ceaușescu a fost admirat în Vest. El a înfruntat Moscova, a refuzat să rupă relațiile cu Israelul, a avut o poziție singulară cu prilejul primăverii de la Praga, din 1968, a condamnat doctrina lui Brejnev și a luat partea Chinei împotriva Uniunii Sovietice. Această independență îl protejează acum.

Mihail Gorbaciov, care a sprijinit schimbările din Germania de Est, Cehoslovacia și Bulgaria, nu poate face același lucru pentru România. În sfera economică, Vestul nu deține

Dintre toți liderii comuniști, în ultimul an al puterii sale Ceaușescu nu mai seamănă decât cu nord-coreeanul Kim Il Sen FOTO: Arhivele Naționale

pârghiile de care uzează în alte părți pentru a realiza reforma. Di Ceaușescu a plătit datoria externă. Românii s-ar putea să nu-și poată conduce mașinile în această iarnă. Lumina va lipsi din apartamentele lor reci. Vor face cozi de ore pentru a cumpăra o bucată de carne pe care abia o vor mesteca. Dar Fondul Monetar Internațional nu le va impune nici o condiție. La summit, președintele Bush și Gorbaciov vor da din umeri, împărțind neputința comună în a da vreun ghiont României.

Cândva prosperă, România este astăzi cel mai îngrozitor loc din Europa. Este adevărat că mulți români află despre evenimentele din alte părți de

la televiziunea bulgară. Dar România rămâne mai departe țara fără speranță. Di Ceaușescu se ține tare precum o stâncă în mare în fața valurilor istoriei. Nu există nici un indiciu despre când va fi acoperit, dar acest lucru se va întâmpla cu siguranță. În acel moment, și el, și lucrările sale vor dispărea cu o incredibilă viteză și

nimeni nu îi va lua apărarea. România va exploda, și acest lucru este inevitabil. Când însă nu se știe. Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Tumult în Europa; unde totul este raționalizat, în afară de laudele pentru Conducător

Alan Riding scria, în The New York Times, la 3 decembrie 1989, despre adevăratele condiții de viață ale românilor, în paralel cu ceea ce propaganda dorea să le transmită străinilor despre România: o țară prosperă, în continuu proces de modernizare, dar în care românii mănâncă prea mult și au nevoie de cartele pentru a fi determinați să se hrănească rațional.

Cu delegați străini și jurnaliști în vizită pentru Congresul Partidului Comunist de luna acesta, procedura standard a Guvernului a fost să aprovizioneze cu marfă magazinele din București, pentru ca știrile despre lipsurile de aici să fie demascate drept dezinformări ale inamicilor.

Neobișnuit pentru o țară unde vitrinele cu haine, flori sau mâncare nu au nici o legătură cu ce se găsește de fapt înăuntru, era faptul că șosete, pulovere și mere chiar se găseau de vânzare. Și, drept dovadă, vânzătoarele, care de obicei nu au nici o ocupație, păreau de-a dreptul deprimăte că trebuie să muncească.

Dar asta nu i-a putut bucura pe românii obișnuiți. Pentru ei prețul șosetelor și al merelor este realizarea

lui Nicolae Ceaușescu în fruntea Partidului Comunist și o dată cu aceasta, continuarea raționalizării a tot ceea ce face viața suportabilă. Ceaușescu a spus o dată că românii mănâncă prea mult, iar problema a fost rezolvată prin stabilirea unor rații lunare de carne, produse din carne, ouă, brânză, zahăr și ulei sau unt, atunci când se găsesc, desigur.

Apă caldă și căldură cu program

Pe măsură ce se apropie iarna, raționalizarea energiei devine la fel de dureroasă. Căldura este pornită la cele mai multe blocuri doar șapte ore pe zi, iar apa caldă este disponibilă între trei și șase ore, depinzând de zilele săptămânii. Gazele pentru gătit vin adesea foarte târziu seara. Singurul post de televiziune românesc are emisie numai două ore pe zi, dar chiar și acestea pot părea prea multe. În loc să suporte propaganda interminabilă a Guvernului, cele mai multe familii se uită la televiziunea bulgară sau la cea rusă pentru a vedea emisiuni în care

nu apare Ceaușescu. Observatorii din blocul sovietic spun că, de la Stalin încoace, cultul personalității lui Ceaușescu le bate pe toate. Cultul o include și pe soția sa, în vârstă de 70 de ani, ale cărei numeroase titluri includ „simbol strălucitor al spiritului național” și „geniu științific”.

Acum, având funcția de vice-prim-ministru, se pare că are ambiții de a-i succeda lui Ceaușescu la putere. De fapt ea este doar cu un an mai tânără decât soțul său, dar se pare că pentru ea nu contează acest lucru. Afișele de propagandă din București o înfățișează ca pe o tânără drăguță de vreo 30 de ani, alături de un soț îmbătrânit.

Puțini diplomați străini cred că ea va ajunge la vârf, dar familia Ceaușescu se bucură de putere cât încă o mai are. Fiul președintelui, Nicu, în vârstă de 39 de ani, este membru al aparatului comunist, în timp ce frații, verii și alte rude ale sale și-au asigurat poziții de influență în stat.

Lexiconul adulaților

Ar putea foarte bine să se realizeze un lexicon standard al adulaților

pentru dictatorii de stânga sau de dreapta, pentru că expresiile folosite pentru a-l elogia pe Ceaușescu – de la „cârmaci înțelept”, la „eminent strateg al fericii” și „titanul între titani” – par curioase de familiare.

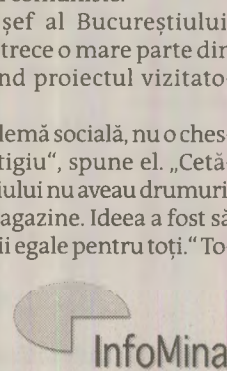
În România, istoria a fost rescrisă pentru a demonstra că lucrurile au început să meargă bine abia după 1965, când Ceaușescu a preluat conducerea partidului. Dacă subsoful Muzeului de Istorie este dedicat epocii romane, pare just ca epoca Ceaușescu să fie documentată pe al doilea etaj.

Fotografiile cu Ceaușescu alături de diverși președinți și monarhi din Vest datează din perioada când poziția sa antisovietică i-a conferit titlul de dictator comunist preferat al Vestului. Zidurile sunt acoperite de tablouri și tapiserii care înfățișează cuplul prezidențial în ipostaze eroice.

Cadourile și decorațiile primite sunt, de asemenea, expuse aici, inclusiv scrinul de la președintele Richard Nixon, scaunul de regizor oferit de un studio de la Hollywood, decorația de cetățean de onoare al statului Texas și certificatul Eleni Ceaușescu de membru activ al Academiei de științe din New York. Chiar dacă România va respecta și ea tendințele politice și se va îndepărta de ortodoxia stalinistă, Ceaușescu a lăsat deja o urmă de neșters asupra Bucureștiului, sub chipul distrugerii centrului vechi al orașului, în numele modernizării.

În ultimii cinci ani, circa 8.000 de case și 13 biserici au fost demolate pentru a face loc Casei Poporului, un palat gigantic menit să găzduiască Guvernul și sediul Partidului Comunist, și bulevardului cu o lungime de 4 km și o lățime de 600 m, încadrat de blocuri de apartamente destinate nomenclaturii comuniste.

Arhitectul șef al Bucureștiului, Paul Focșă, pretrece o mare parte din timp explicând proiectul vizitatorilor străini. „Este o problemă socială, nu o chestiune de prestigiu”, spune el. „Cetățenii Bucureștiului nu aveau drumuri, parcuri sau magazine. Ideea a fost să oferim condiții egale pentru toți.” Toțuși un român pare să fie mai egal decât ceilalți.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea de Confecții și Trikotaje București, Bd. Armata Poporului, Secorul 6 încadrează urgent bărbați – controlori poartă și paznici, cu domiciliul stabil în București și sector Agricol Ilfov, absolvenți de școală generală, stagiul militar efectuat.

Întreprinderea Poligrafică Luceafărul încadrează urgent fochiști joasă presiune și mecanic auto Diesel.

IPILF Giurgiu încadrează conform legii contabil șef.

Căutăm persoană pentru îngrijire, menaj unui vârstnic. Așteptăm și provincia.

Căutăm femeie internă îngrijire bolnav

Familie mica căutam pentru condus menaj pensionară, singură, fără obligații familiale, domiciliată cartiere Titulescu, 1 Mai, Gara Nord, împrejurimi.

VÂNZĂRI

Vând butelie aragaz, pătuț copil, sobă de încălzit cu petrol.

Predau contract două camere, Sincui, cu similar, chirie.

Vând garsonieră etajul 4, Vatra Luminoasă.

Vând apartament 3 camere, metrou Militari.

tv 3 decembrie 1989

11:30 Lumea copiilor. Redactor Iana Sterescu. Telefilmoteca de ghiozdan. Un salt spre marea performanță. Producție a studiourilor sovietice. Cu: Sasa și Andrișu Budiuho, Emanoil Witorgan, Larisa Leodova. Regia Leonid Martiniuk. Episodul 3

12:25 Sub tricolor, la datorie!. Documentele adoptate de cel de-al XIV-lea Congres – grandioasă proiectie a viitorului socialist și comunist al României. Rubrică realizată la Muzeul Militar Central. Patriei – inima și versul. Montaj literar-muzical. Redactori: mr. Valeriu Pricină și mr. Ioan Mija.

12:40 Viața satului. Hotărârile Congresului al XIV-lea al partidului – program ferm de muncă pentru întregul nostru popor!. Actualitatea în agricultură. Iarna în Bărăgan. Documentar. Redactor Gheorghe Verman

13:00 Telex

13:05 Album duminical. Concert de prânz cu formația condusă de Alexandru Simu. Caratele spiritului gospodăresc. Reportaj. Din cununa cântecului românesc. Melodii populare. De dor, de dragoste de țară. Moment poetic. Recită: Tania Filip și Traian Stănescu. Pământul acesta românesc. Muzică ușoară cu: Florin Georgescu, Angela Ciochină, Marcela Alexandru, Florina Cupșa. Desene animate. Autografe muzicale. Cântă: Stela Enache și Dana Bartzter. Mari comici ai ecranului. Microrecreații Mirabela Dauer. Telesport. Redactori coordonatori: Ioana Bogdan, Nicoleta Păun

15:00 Închiderea programului

19:00 Telegiurnal. Înfațuim hotărârile marelui forum al comunistilor români!

19:20 Cântarea României. Omagiul țării, conducătorului iubit. Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Arad

20:25 Film artistic. Taulanti vrea o soră. Producție a studiourilor albaneze. Premieră pe țară.

21:35 Concert de coruri și scene din opere. Redactor Luminița Constantinescu

21:50 Telegiurnal

22:00 Închiderea programului

amintiri

DOUĂ POPASURI AGREABILE PE DRUMURI ARGEȘENE

- HANUL RUCĂR: pe DN 73 (șoseaua Pitești-Brasov) la km 76
- CABANA BRUSTURET: pe DN 73 la km 79 + 10 km lateral (în apropierea Cheilor Dimbovicioarei)

InfoMina

Geografice

ORIZONTAL: 1) Râu ce trece pe lângă Râmnicu Sărat (2 cuv.). 2) Specie de grâu, foarte rezistentă – Numele roman al Oltului. 3) Lac în Munții Buzăului – Pronume. 4) Prin sită! – În ianuarie! – În gard! 5) Lipsit de lucru – Orașel în Africa. 6) Afluent al Someșului – Element de compunere cu sensul „tot”. 7) Pronume personal – Afluent al Oltului. 8) Râu pe care și-a înălțat zidirea legendară Meșterul Manole – Deal. 9) Căi de circulație – Usturoi (pop.). 10) Munte în Italia – Râu aurifer (pop.).

VERTICAL: 1) Râu și comună cu același nume în Dobrogea. 2) În Sulina! – Munte în URSS. 3) Unealtă agricolă – Cenușiu. 4) Vechi locuitor european – Specie. 5) Bene! – Reflexiv. 6) Notă muzicală – Masiv muntos – Rece! 7) Munți asiatici – Fluviu ce se varsă în Marea Baltică. 8) Iese din ou – Capabili. 9) Văzduh – Dregător (od.). 10) Întreprinderea „Autobuzul” – Vechi nume al Dunării.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: BRIA, STIA

Informația Bucureștiului, 1989

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Lideri comuniști est-germani, arestați pentru corupție și abuz de putere

Nota Ambasadei României la Berlin către Ministerul Afacerilor Externe

03 decembrie 1989, ora 22:00
Tovarășului Ion Stoian, ministrul Afacerilor Externe

A.
1. Plenara de astăzi, 3 decembrie, a CC al PSUG a hotărât următoarele: excluderea din CC a lui Erich Honecker, Willi Stoph, Harry Tisch, Horst Sinnermann, Erich Mielke, Werner Krollkowski, Gunter Kleiber, Gerhard Muller și alții (în total 12 membri ai CC).

2. Pentru abateri grave, încălcarea statutului partidului și a legilor statului, Erich Honecker, Willi Stoph, Horst Sinnermann și Erich Mielke au fost excluși și din partid.

3. Recunoscând incapacitatea de a rezolva problemele actuale ale partidului și sub presiunea bazei, întregul CC și Biroul Politic, au demisionat. Până la Congresul extraordinar din 15-17 decembrie, treburile curente și pregătirea congresului vor fi asigurate de o comisie de lucru care va fi formată, după declarația primului-ministru Hans Modrow, din membri ai partidului care au manifestat angajament în procesul de înnoire.

B.

1. Procuratura Generală a RDG a anunțat punerea sub stare de arest a lui Gunter Mittag, Harry Tisch, Gerhard Muller, foști membri ai Biroului Politic în contextul anchetei privind cazurile de corupție și abuz de putere.

2. Fostul ministru secretar de stat la Ministerul Comerțului Exterior, Alexander Schalch-Goldkowsky, care avea în responsabilitate afaceri de comerț exterior ce ieșeau de sub controlul conducerii MCR, printre care și comerțul cu armament, nu s-a mai întors în țară de la negocierile din RFG, tocmai în momentul în care începuse ancheta împotriva sa. În prezent este urmărit de Poliție.

3. Astăzi în jurul orei 12:00, la chemarea organizației „Noul Forum”, s-a desfășurat pe întreg teritoriul RDG, pe direcția nord-sud și est-vest, un așa-numit „lanț de oameni”, simbol al unității populației în procesul democratizării. Gheorghe Caranfil

Document din volumul: 1989 – Principiul dominului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Relegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 388-389.

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Egon Krenz abandonează puterea

Dezintegrarea statului est-german, a partidului comunist continuă. Nu mai e vorba despre tranziție, de reformă. Egon Krenz și alți lideri susțin că reunificarea nu este o problemă pentru viitorul apropiat.

Lucrurile merg în direcție opusă. Nimeni nu crede că regimul lui Krenz va supraviețui. La 28 noiembrie, cancelarul Kohl propune formarea unei confederații din cele două state germane, în cadrul unui proces gradual de unificare. Sovieticii angajaseră și ei această formulă, dar nu ca un pas spre unificare, ci ca o soluție finală a problemei germane. Liderii occidentali sunt neliniștiți de perspectiva reunificării. Amintirea rolului jucat de Germania în secolul XX revine.

O mare putere continentală în inima Europei, cu 80 de milioane de locuitori și cu un potențial economic uriaș,

nu e o perspectivă prea bună. Cui va aparține această Germanie? Va fi ea neutră? Va rămâne în continuare în structurile euroatlantice? Greu de răspuns în condițiile unei derulări accelerate a evenimentelor. Nimeni nu poate anticipa ce se va întâmpla. La 1 Decembrie, Parlamentul din Berlinul de Est votează desființarea monopolului partidului. La 3 decembrie, Egon Krenz și întregul Birou Politic demisionează. În câteva zile, partidul comunist dispăre. Opoziția, care mobilizase multimele în perioada august-decembrie, susține un „socialism democratizat” și un stat est-german. Populația dorește însă democrație adevărată și unificarea Germaniei.

Stelian Tănase, din volumul Istoria căderii regimurilor comuniste, București, Humanitas, 2009, p. 226-227

SALUTĂRI DIN... SINAIA!

Ilustrată tipărită de Editura PUBLITURISM și difuzată de Poșta Română

vremea

În țară, vremea s-a încălzit ușor. Cerul a fost variabil în estul și sud-estul țării, unde însă cu totul izolat au fost posibile precipitații slabe mixte. În rest, cerul a fost mai mult senin. Vântul a mai prezentat unele intensificări în estul țării și la munte cu 35-55 km din sector nordic. Temperaturile maxime au oscilat între 0 și 10 grade, mai coborâte acolo unde ceața a fost persistentă. În zonele joase s-a semnalat ceață și chicură.

În București, vremea a continuat să se încălzească ușor. Cerul a fost variabil, mai mult senin. Vântul a suflat slab. Temperatura maximă a fost cuprinsă între +3 și +5 grade. Temperatura minimă a fost între -5 și -7 grade. Condiții de ceață și chicură.